

KENDİ DİLİNDEN MAHMUD ES'AD COŞAN HOCAMIZIM HİZMET VE TASAVVUFİ ANLAYIŞIMIZ

Hocam, öncelikle sizi tanıyabilir miyiz?

1938 yılında Çanakkale'de doğdum. Ailemiz Çanakkale'ye Buhara'dan gelmiş. Anne ve babam birbiriyle akraba çocuklarıdır. Dolayısıyla kökenimiz Buhara olmuş oluyor. Kafil Arap halayıklarla beraber Buhara'dan bizim o taraflara gelmiş. Ailemiz Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in soyundan imiş. Demek ki Buhara'ya Hicaz'dan gitmişler. Oradan da Osmanlılar'ın devleti esnasında Çanakkale'ye gelmişler.

Ben üç yaşındayken, babam Hafız Necati, bizi okutmayı çok istediği için Çanakkale'den aldı, İstanbul'a getirdi. Ve ben bütün tahsilimi -ilkokul, ortaokul, lise ve üniversite- İstanbul'da yaptım. Üniversite; İstanbul Edebiyat Fakültesi. Mezun olduğum bölüm; Arap Dili ve Edebiyatı, İran Dili ve Edebiyatı bölümüdür. Tabii İslâm Tarihi, Sanat Tarihi bölümlerini de bitirdim.

Sonra 1960 yılında profesörümüz Ahmet Ateş Bey beni ısrarla üniversitede kalmaya teşvik etti.

“Yanımda benim kadrom yok ama senin mutlaka üniversitede kalman lazım.” dedi.

Ben istemiyordum ama beni Ankara’ya gönderdi. Ankara İlahiyat Fakültesi’ne anemden, babamdan ve İstanbul’daki muhitimden kopmuş olarak gitmek istemiyordum. Ankara İlahiyat Fakültesi’ne -imtihanı kazanıp- asistan olarak girdim.

27 yıl Ankara İlahiyat Fakültesi’nde hocalık yaptım. Benim kürsüm, ilahiyat fakültesinin edebiyatla ilgili bölümüydü. Amacı; ilahiyat fakültesinde yetişecek olan din adamlarına bizim Osmanlı hurufâtıyla yazılmış olan eserleri okuyup anlama ve Osmanlı dinî edebiyatını tanıma yeteneğini kazandırmaktı. Benim kürsüm, başkanlık ettiğim bölüm çeşitli isimler almıştır. En son ismi Türk İslâm Edebiyatı Bölümü idi. Ve ben orada doktora-mı, doçentliğimi, profesörlüğümü aldım; 27 sene hizmetten sonra. Bu arada tabii yan görevler oldu. Mesela Yükseliş Mimarlık Mühendislik Özel Yüksek Okulu’nda derslerim

vardır. Sakarya Devlet Mimarlık Mühendislik Akademisi'nde derslerim oldu; Türk Dili ve Edebiyatı ve hitabet-kitabet üzerine konuşmalarım oldu. Çeşitli çalışmalarım oldu.

1987 yılında biraz sıhhî sebeplerle -bizim hanımın sıhhati Ankara'da pek iyi olmuyordu-biraz da Hocamız Mehmed Zahid Efendi *kaddesallahu sırrahu'l-azîz* bize bir tasavvufî görev emretmiş olduğu için, onu daha güzel yürütebilmek maksadıyla...

Fakülteadaki pozisyonum çok iyiydi doğrusu. Birçok kürsü bana bağlanmıştı; emrimde, elimin altında imkânlar vardı. Durumum iyiydi. Fakültede talebeler ile diyalogumuz çok tatlı idi. Talebeler bizim dersimizi ve kürsümüzü severlerdi; ilgilenirlerdi, ilgi duyarlardı. Daha güzel hizmet yapmak ve biraz da hür olmak için... Çünkü memurluk bir bakıma bağımlılık demek oluyor. Ve insan memurluk yaptığı beldeden dışarıya çıkarken izin almak zorunda kalıyor. Böylece 1987 yılında 27 yıllık üniversite hizmetinden sonra kendi isteğimle, daha yıllarca hizmet imkanım varken emekliye ayrılmış oldum. Tabii dışarıda hizmetleri

daha iyi yapmak düşüncesiyle emekliliğimi istedim.

Gerçekten de öyle oldu. Dışarıda çok yoğun hizmetler meydana geldi. Mesela Türkiye'nin en devamlı dergilerinden olan dergiler çıkarttık. Çünkü Türkiye'de dergiler devam edemiyor; birtakım sosyal ve malî sebepler var. Bizim dergilerimiz 12 yılı geçti, elhamdülillah, muntazaman çıkabiliyor. Gençlere ve İslâm'la ilgilenen herkese hitap eden bir dergi olarak ilk önce *İslâm* dergisi çıktı. Ondan sonra hanımların eğitimi çok önemli olduğu için, kadınların dinî bakımdan yetişmesi ve kültürel yönden beslenmeleri, zihinlerinin, kültürlerinin takviyesi çok önemli olduğundan *Kadın ve Aile* dergisini çıkarttık. O da 10 yıldan fazla zamandan beri hizmet veriyor. Hanımların derdini hanımlar daha iyi anlar diye, istedik ki [bu dergiyi] hanımlar çıkartsın. Böylece bizim İlahiyat Fakültesi'nden mezun veya başka mesleklerden hanımlara yazma ve hanımlar kısmını yetiştirme imkânları zuhur etmiş oldu.

Çeşitli vakıflarımız, derneklerimiz var. Türkiye üzerinde 100'ün üstünde çeşitli odak-

larda organize olmuş durumdayız. Dergilerimiz dışında kitap yayınlarımız var. Eğitim faaliyetlerimiz var. Kolejlerimizde eğitim veriyoruz. Ayrıca sağlık hizmetleri gören hastane ve kliniklerimiz var. Ve daha başka sosyal hizmetleri götürmek amacıyla kurmuş olduğumuz çeşitli şirketler var. Bu şirketlerin hepsi hizmet amaçlıdır. Yani insanımıza, câmiamıza çeşitli yönlerden hizmet etmeyi sağlamak istiyoruz.

Böylece şirketlerle, vakıflarla, derneklerle...

Çevre ve kültür derneklerimiz entere-sandır. Türkiye’de ilk defa, Çevre Bakanlığı’nın kurulmasından önce bizim çevre-kültür derneklerimiz kurulmuştur. Biz çevremizi ve kültürümüzü istediğimiz şekilde düzenlemek istiyorduk. Onun için bu dernekleri kuruyorumuz.

Kadın ve Aile derneklerimiz vardır. Hanımların organize olması, sosyal hayata katılması, kültürel hayatta emeklerinin karşılığının görülmesi maksadıyla bunlar çok güzel faaliyetler yapmışlardır; kreşler açmışlardır,

kermesler yapmışlardır. Halen en güzel faaliyetleri devam ettiriyorlar.

Ayrıca, çeşitli meslek dallarından kardeşlerimizin dernekleri ve faaliyetleri var.

a. Aile Eğitim Toplantılarımız

Biz eğitim amaçlı toplantılarımızda dinlenmeyi ve eğitmeyi bir arada götürmek istiyoruz. Amacımız bu. Böyle birçok toplantılar yaptık. Bu toplantılarda hanım çamaşır, bulaşık yıkamaktan, ev işleriyle meşgul olmaktan, çocuklarla uğraşmaktan kurtulsun, rahat etsin; bey rahat etsin; çocuklar da biraz temiz hava alsınlar, oynasınlar diye güzel yerler seçiyoruz. Birkaç günlük bir tatil oluyor, bir taraftan da güzel bir eğitim oluyor.

Çalışmalarımıza zevkle, şevkle, severek devam ediyoruz. Allah hayırlı hizmetler nasip etsin.

Senelerdir iyi, temiz, inançlı nesiller yetiştirmek için üstün gayretleriniz var. Günümüzde yoğun olarak yolsuzlukların, skandalların yaşanmasında insan faktörü öne çıkıyor. Dürüst nesillerin yetişmesi için önerileriniz, tavsiyeleriniz neler?

Bu, bizim üzerinde çok durduğumuz, doğrusu kendimizi şu ülkenin sahiplerinden birisi olarak hissettiğimiz için ve milletimizin mutluluğunu istediğimiz için fevkalâde üzüldüğümüz bir konudur; yolsuzluklar, haksızlıklar, kötü yönetimler, rüşvetler vesaire. Bunların hepsinin ilacı, sorumluluk duygusuna sahip olmak, inançlı olmak, “Âhirette ben bu dünyada yaptıklarımın hesabını vereceğim.” diye inanmaktır; inançtır, İslâm’dır. Rüşvetin karşısında en iyi çare, insanların müslüman olmasıdır. Haksızlığın karşısında en iyi tedbir, insanları müslüman yetiştirmektir, adaletli hareket etmelerini sağlamaktır. Polis, müfettiş olmasa bile haksızlık, yolsuzluk yapmayacak bir vicdan yapısına onları sahip kılmaktır.

Tabii burada şöyle bir soru ortaya çıkıyor. Memleketimizin %99’u ismen müslüman. Müslüman ama ahlâken İslâm’ı yaşayan insanların sayısı azalıyor. Çünkü dinî eğitim büyük gayretle insana verilebilir; büyük masraflar, büyük zahmetler ister. Ve küçük yaştan başlar; aileden başlar, ilkokuldan, ortaokuldan devam eder. Toplumun bu işi benimsemesi, bu tarzda yetiştirmeye çalışması lazım. Toplum insanı din dışına, “günah” dediğimiz ta-

raflara çekiyorsa... Gazeteler, müstehcen yayınlar, sinemalar, dışarıdan getirilen filmler, çeşitli eğlence yerleri, barlar, pavyonlar, diskotekler vesaire; tabii bunlar da insanı gayrı ciddi, gayri ahlâkî işler yapmaya sevk ediyor. Bunların zehirlerinin panzehiri İslâm. Ama bunun güzel öğretilmesi lazım. Bunu öğretmek için devlet desteği lazım. Devlet desteği de nihayet okulda olur. Okulun dışında insanların bunları benimseyecek birtakım yerlerde yetiştirilmesi lazım.

Okullar insanlara bilgi verir. Tabii öğretmen karakterliyse, kaliteliyse bilgiyle beraber aynı zamanda çocuğu eğitir. Ahlâkıyla da meşgul olur. “Evladım böyle yapma, şöyle yap. Şu ayıp oldu. Şunu düzeltmelisin.” der, ele aldığı çocuğu ahlâken de yetiştirebilir. Ama bu istisnâî bir durumdur. Yani bazı öğretmenler dersi verir, çıkar giderler; talebeyle diyalogları bu tarzda değildir.

Eskiden bu iş nasıl oluyordu?

Eskiden ahlâk eğitimi “tekke” denilen tasavvuf müesseselerinde yapılıyordu ve bu herkese hitap ediyordu.

Okul çağındaki çocuklara diyelim ki ahlâk eğitimi verdiniz, esnaf ne olacak? Okumayan çocuk ne olacak? Çıracak ne olacak? Okula gelmeyen köylü ne olacak? Kadınlar ne olacak?

Bunların hepsi birer soru. Bunların cevaplandırılması lazım. Eskiden bu işleri tasavvuf görüyordu. Ve kişileri, hepsini birden kucaklıyordu. Mesai saatlerinin dışında yetiştiriyordu. Böylece Allah'a inanan, başka insanları seven, ahlâkî davranışları bilen ve ahlâkî davranmayı yapabilen, yapabilecek, vicdan eğitimi görmüş insanlar meydana geliyordu.

Şimdi, bu olmayınca...

Yani öğretim var. Evet, bir Avrupalı hıristiyanı alsanız, getirseniz, İmam-Hatip okuluna verseniz, o da bu bilgileri öğrense; papaz gelse, “Şu müslümanların dinleri nasılmış?” diye İmam-Hatip okuluna girse, ilahiyat fakültesine girse, öğrense bir şey olmaz. Nihayet İslâmî bilgileri bilen bir papaz olur. Yetmez. Yani İslâm'ı benimseyip yapmak lazım. Bunu da uygulamalı olarak insanlara göstermek lazım. Bir de tatlı bir muhitte bu işi yapmak lazım. Severek, birbirini kollayarak, birbirine ikramda bulunarak, büyüklerin kü-

çükleri şefkatle takip ettiği, küçüklerin büyüklere saygı duyduğu, güzel jestlerin yapıldığı bir yerde, yumuşak bir tarzda bu eğitimin olması lazım.

Onun için bizim eski sosyal yapımız çok kuvvetliydi. İnsanımız çok iyi yetişiyordu. Yunus Emre'yi, Mevlânâ hazretlerini düşünün. Yani bizim Osmanlı ecdadımızın, Anadolu'daki insanımızın hepsi... Köylü olabilir, medreseye gitmemiş olabilir, "ümmî" dediğimiz tarzda olabilir ama tekkeye gitmiştir. Medreseye gitmemiştir ama tekkeye gitmiştir. Daha doğrusu, tekke köyüne gelmiştir. Bir derviş gelmiştir; onlara orada Allah'ı sevmeyi, Allah'ın emrini tutmayı, Allah yolunda yürümeyi sevdirmiştir. Onun için bizim bir köylümüz -ümmî olduğu halde- bazen Avrupa'nın üniversiteden mezun bir insanından daha ariftir, daha olgundur, daha kibardır, daha tatlıdır. Çünkü böyle bir eğitim görmüştür.

Şimdi bu eğitim müesseselerini kapattığımız zaman, -kendi çocuklarımız için düşünelim- nerede göreceğiz bu eğitimi?

Çok enteresan bir misal söylemişti rahmetli Ali Yakup Hoca. Mısır'da bir kütüphanenin müdürüyken bir zat gelmiş. demiş ki;

“Sizinle görüşmek istiyorum.”

“Buyurun.”

“Çocuklarıma Türkçe’yi öğretecek bir insan arıyordum, sizi tavsiye ettiler. Lütfedip bize gelir misiniz?”

“Hay hay” demiş.

Yani Kahire’de iyi giyimli bir beyefendi, bizim Ali Yakup Hocamız, cennet-mekân, rahmetliden çocuklarına Türkçe’yi öğretmesini istiyor.

"Hay hay!" demiş.

“Gittim” diyor, “konakları gayet güzel bir konak. İçeri girdik, gayet güzel, tam Osmanlı usulü, dayanmış, döşenmiş. Fakat hayretler içinde öğrendim; konağın sahibi Ermeni.”

Diyormuş ki Ali Yakup Hoca’ya;

“Hocam bu yeni çocuklarda, yeni nesillerde terbiye yok, âdab yok, usul yok, erkân yok. Lütfen şunlara şunları öğretin.”

Ermeni, çocuğunu Osmanlı terbiyesiyle yetiştirmeye çalışıyor. Onun için onu çağır-mış.

Bu önemli bir olaydır. Çocuğun görgüsü dediğimiz, terbiyesi dediğimiz, bir insanın davranışı...

b. Terbiye Nizamımız

Mesela Profesör Sacit Bey bir misal verdi. Birisi elini yıkıyor, yanında bir başka şahıs var, yaşlı. Bu elini yıkadığı sırada şu taraftan kurulama kağıdından bir tanesini almış, elini yıkayan öbür şahsa vermiş. Bu küçük bir jest gibi görünüyor ama ötekisi eski Diyanet İşleri başkanı, yaşlı, sakallı bir insan. Bu da genç. Ona oradan bir kağıt koparıyor, elini kurula-yacak, veriyor. Bu jest onu mest etmiş, memnun etmiş.

“Ben böyle bir güzel kibar davranış başka bir yerde görmedim.” demiş.

Yaşlı bir insan genç bir kimseye ikramda bulunuyor. Bu bir terbiyedir. Terbiye de, eği-tim de öğretim kadar önemlidir.

Terbiye çok önemlidir.

Bu müesseselerin çalışması lazımdı. Ve çocuklarımızı nasıl terbiye etmemiz gerektiğini düşünmemiz lazımdı. Bu terbiyeyi verecek ortamları onlara hazırlamamız gerekiyordu.

Bunu yapmaya mecburuz. Halen mecburuz. Bunu yapmadığımız takdirde bilgili ama hoyrat, kaba saba, hatta anarşist insanlar yetişmiş olabilir.

Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nden mezun insanların bir kısmının -geçtiğimiz yıllarda- maceralarını biliyorsunuz; ne kadar anarşik olaylara katıldılar. Ve anarşistlerin çoğunu incelediğiniz zaman, bakıyorsunuz ki yüksek tahsilli, Avrupa'da okumuşlar, bilgileri var.

Bilgi yetmiyor. Bilginin yanında eğitim, yani terbiye, görgü; bir de mânevî temellere, yani Allah korkusuna dayalı, âhirette hesaba çekileceğini düşünen bir insan olması lazım. “Polisi atlatabilirim, kandırabilirim. Hakimi kandırabilirim. Müfettişe yanlış bilgi verebilirim. Bütün delilleri yok edebilirim. Ama Allah'a ne hesap vereceğim?” demesi lazım.

Bir misalle bunu anlatayım.

Hız. Ömer, emirü'l-mü'minîn -yani devletin başkanı- olduğu zaman, Medine-i Münevvere'den Mekke-i Mükerreme'ye gidiyormuş. Yanında bir kişi var. Bir yerde gölgelenmek için ağacın altına oturmuşlar. Bakmışlar, orada bir sürü var, başında da bir çoban. Çobanı çağırılmışlar.

“Gel bakalım. Şu kuzulardan bize bir tane kes, ver.”

Demiş ki;

“Ben kuzuların sahibi değilim. Çobanım sadece; bunu almaya, satmaya selahiyetim yok.”

“Yahu bize bir tanesini kes, biz sana parayı verelim.”

“Efendime ne diyeceğim?”

““Kurt yedi. Kurt kaptı bir tanesini.’ dersin.”

“Efendimi aldattım ama Allah’a ne diyeceğim? Allah’ı aldatamam ki!” demiş.

Bu, imandan doğan bir sorumluluk duygusudur. Yani hiç kimse olmadığı bir yerde bile bir müslüman kusur işlemiyor. O halde İslâm’ı

herkesin takdir etmesi lazım. Yani polise ihtiyaç duymayan bir kişilikle karşı karşıyayız. Ne kadar güzel... İnsan imanı sayesinde kendi kendisinin kontrolörü, müfettişi, polisi, hakimi oluyor. Bu çok önemli bir faktör.

Bu Avrupa'da, Japonya'da, Rusya'da, Hindistan'da yok. Adam fırsatı buldu mu her türlü haksızlığı yapıyor. Ben Almanya'dan bir Volkswagen araba almıştım. Usulüne uydurmuşlar, bana hatalı yani bir pistonu çalışmayan bir Volkswagen sattılar. Söylemeden. Kusuru söylenmeden satılır mı? Sonra ben hakkımı aramak istedim. Mevzuat bakımından ayarlamışlar, arayamadım. Yani kanunî mevzuatı uydurdukları zaman her türlü haksızlığı yapabiliyorlar. Bu dürüstlük değildir. Bu ahlâk değildir.

Ahlâk, bizim ahlâkımızdır.

Hiç kimse olmadığı zaman bile bir insan dürüst davranabiliyor mu?

Davranabiliyor.

İşte ahlâk odur.

Bunun kaynağı nedir?

Bu ahlâkın kaynağı imandır, dindir.

Bu din ve iman terbiyesi insana nerede veriliyor?

Camide verilmiyor, yetmiyor. Vaizin konuşması kâfi gelmiyor. Hutbe kâfi gelmiyor. İmam-Hatip okulundaki bilgi kâfi gelmiyor.

Ne lazım?

İnsanı gecesinde gündüzünde kuşatan, kavrayan samimi bir muhit lazım.

Bugünün insanları kulüplere gidiyorlar. Gece kulüpleri, şehir kulüpleri filan oluyor. Çeşitli dernek toplantıları oluyor. Oralarda sosyal ihtiyaçlarını karşılamaya çalışıyorlar. İnsan her akşam evde dursa sıkıntıdan patlıyor.

Nereye gidecek?

Eskiden tekkeye gidiyordu. Hem sohbet dinliyordu hem ilahiler ile zevkli ve tatlı yani estetik yönü de olan bir hayat oluyordu. Birbirlerine ikramları, muhabbetleri, fedakârlıkları oluyordu. Birbirini canından çok seven insanlar meydana geliyordu.

O halde bu müesseseyi işletmek lazım. Var; çalışmış, faydası görülmüş. Yine devam

etsin. Zaten devam ediyor da, “Niye elinden tutulup yaygınlaştırılmıyor?” diye sorabiliriz.

Peki muhterem hocam, tasavvuf günümüzde yeterince anlaşılammamaktadır. Sizce günümüzde tasavvufu nasıl anlamamız gerekir?

Tasavvuf, günümüzde sevilen, ilgi duyulan bir yol; bu kesin. Herkes ilgi duyuyor. Tasavvuf ile ilgili bir kitap çok satış yapıyor. Tasavvuf ile ilgili bir toplantı çok büyük kalabalıklar topluyor. Herkes tasavvufa ilgi duyuyor.

Ama tasavvufun doğrusu var, eğrisi var.

Neden?

Çünkü tarih boyunca yüzyıllardan beri gelen an’ane var. Bir de işin aslı var, özüne uygunluğu var.

Eğer tasavvufu temsil eden insanlar bilgili olmazsa, an’aneye tâbi olursa, her gelen çizgiyi bir milim kaydırsa yüzyıllar sonunda çizgi çok ters bir noktaya kadar dönmüş olabilir.

O halde ne olacak?

Tasavvufu uygulayan insan aynı zamanda dinde bilgili insan olacak. Dinin ana kaynakları olan Kur'ân-ı Kerîm'i ve hadîs-i şerîfi en iyi bilen insan olacak ki kendisinin kaymasını, sapmasını düzenleyebilsin.

c. Gümüşhanevi Yolu

Bizim -büyük- Hocamız Gümüşhânevî Ahmed Ziyâeddîn Efendi hazretleri; Nakşî, Kâdirî, Kübrevî, Sühreverdi, Çeştî tarikatlerini bünyesinde toplamış Hâlidîyye kolunun meşhur bir şahsiyeti; Batılılar'ın ve Araplar'ın yazdığı kaynak kitaplarda da ismi olan şahıs. Tekkeye ders kitabı olarak *Râmûzü'l-ehâdîs* isimli bir hadis koleksiyonu hazırlamış, onu koymuş. Diyor ki;

“Bu hadis kitabını okuyun. Bunu okuduğunuz, hazmettiğiniz zaman iyi bir müslüman olursunuz. Bayağı da bir alim olursunuz.”

Tasavvuf ama nereye dayalı?

Hadîs-i şerîfe dayalı.

Nereye dayalı?

Kur'ân-ı Kerîm'e dayalı.

Tamam, böyle olunca tasavvuf ana çizgi-
de, cadde-i kübrâda yürümüş olur. Yanlış

yollara, çıkmaz sokaklara sapmamış olur. Patikalara, çamurlu yerlere girmemiş olur. Sâfiyetini, ilk çıkış zamanındaki güzelliğini korumuş olur.

Her şahıs bilgisi olmadığı için “iyi yapıyorum” diye bir şey eklediği zaman din bozulur. Onun için bizim dinimizde esas olan, sünnet-i seniyyeye uymaktır. Yani Peygamber Efendimiz’in yolunda yürümektir. Sünnetin karşısında olan, yeni çıkan şeylere de “bid’at” derler. Bid’atler de yasaktır; haramdır, günahtır. “Bid’ate sarılan insanın namazı, orucu, haccı, sadakası vesairesi kabul olmaz.” diye hadîs-i şerîfler vardır. Bu tehditler, bu ikazlar müslümanı ana çizgiden kaymamaya, sünnet-i seniyye yolunda yürümeye sevk etmiştir.

Onun için biz umumiyetle Türkiye’de ne diyoruz?

“Ehli sünnet ve’l-cemaatdenim.

Yani “Ana caddede yürüyorum. Tefrikaya düşmüş bir grupta değilim. Sünnet-i seniyyeye sarılmışım.” diyoruz.

Bu doğrudur. Çünkü Kur’ân-ı Kerîm ve Peygamber Efendimiz’in hadîs-i şerîfleri dinin

iki en önemli kaynağıdır. Buna sarıldığı zaman, bu istikamette, bununla yürüdüğü zaman tasavvuf güzel olur. Bunun dışına çıktığı zaman tasavvuf yolu kaymış olur. Daha doğrusu, yol tasavvuftan kaymış olur; yozlaşmış olur, yanlış olur. Onun için ana çizgiye bağlı olma esasına riayet etmek lazım. Kur'ân-ı Kerîm'e, hadîs-i şerîfe, dinin kurallarına uygun olmak esasında yürümek lazım.

Muhterem hocam, hemen hemen bütün dünya ülkeleri teröre karşı olduklarını açıklıyorlar. Ama birçok ülke, düşmanı konumundaki ülkeleri terörle yani bu yolla yıpratmaya çalışıyorlar. Sizce terör bir savaş yöntemi midir?

Hiç şüphe yok. Yani bugünkü teröristler, anarşistler mutlaka dış güçlerle bağlantılı ve onların desteğiyle durabiliyor. Yoksa Türk ordusunun karşısında, milletin nefreti karşısında bu kadar ayakta durabilmesi mümkün olmazdı. Gizli bir savaş yöntemidir. Buna “gerilla savaşı”, “çete savaşı” deniliyor. Bu bir savaştır. Tabii bütün milletler terörü istemiyorlar ama kendilerine karşı terör kullanılmasın diye istemiyorlar. Birçok empyalist

ülke de masum ülkeleri terörle karıştırıp maksadına ulaşmak istiyor.

Bizim Türkiyemiz üzerinde çok emelleri olan ülkeler var. Yani Türkiyemiz'i parçalamak isteyip sahip olmak isteyen insanlar çok. Zaten çok büyük bir imparatorluk iken ve hiç de küçümsenmeyecek nispetlerde çoğunluğa sahipken, mesela Balkanlar'da ecdadımız zulme uğramıştır, Bulgaristan'da ekseriyette iken azınlığa düşürülmüştür. Yugoslavya'da yapılan katliamlar, Sırp'ların hücumları, hiçbir şeye sığınmayan tarzda yaptıkları insanlık dışı şeyler bir ırkı yok etme çalışmasıdır. Onların emelleridir. Rusya bir müstevli devlet olarak zaten Türk ellerine saldırmıştır. Kırım Türk'tür, Rusya saldırmıştır. Kazan Türk'tür, müslümandır; Ruslar oraya saldırmıştır. Hazar'a inmişlerdir, Özbekistan'a vesaireye gelmişlerdir. Oraları kendi diyarları değildir, başka halklar oturduğu halde oraları istila etmişlerdir.

Türkiye üzerinde de... Türkiye'nin hem kendisinin güzelliği ve imkânları var hem de Ortadoğu petrolünün önünde bir duvar olma durumu var. O bakımdan Türkiye'ye sahip

olmak isteyen insanlar vardır. Dođu'da bir Ermeni devleti kurulması hayali peşinde koşanlar vardır. İsrail'in Fırat'a, bizim Güneydođu Anadolu'ya kadar emelleri vardır. Oraları almak istemektedir. GAP bölgesi haritasında o hudutlara dahil edilmiştir. Yunanistan Batı'yı, İstanbul'u almak istediğini bangır bangır söylemektedir. Batı Trakya'da ekseriyet Türkler'de olduğu halde Lozan'da nasılsa orayı koparmıştır. Oniki Adada hakkı olmadığı halde İtalyanlar'dan sonra oraları harpsiz, darpsiz ve bize karşı mağlup olduğu halde elde etmiştir. Kötü emelli pek çok şeyler vardır.

Dikkat edilirse gazete haberlerinde de görülüyor. Anarşistler yurtdışına kaçtığı zaman ya Atina'da oluyor, oradan destekleniyor, ya diğer bir terörist ülkede yani Türkiye'ye karşı emeli olan bir ülkede yuvalanıyor. Bu da terörün arkasında dış düşmanların olduğunu çok net olarak gösteriyor; şek ve şüphe yoktur.

Geçen gün bir gazetede Erzincan Valisi muhterem Recep Yazıcıoğlu'nun -ben çok da severim kendisini- güzel bir yazısı vardı.

“Yakaladıklarımızın çoğu sünnetsiz.” diyor.

Sünnetsizlik neyi gösteriyor?

Müslüman olmadığını gösteriyor. Yani çarpışan insanların da bir kısmı nüfus kağıdında ismini değiştirmiş olabilir ama köken olarak Ermeni kökenli oluyor. Yani Anadolu-muz’un bazı yerlerinde biz müsamaha göstermişiz; Sırp lar gibi katletmemişiz, yaşamasına fırsat vermişiz, askere almamışız, esnaf olmuşlar, oturmuşlar. Erzincan’da, Kayseri’de, Ankara’nın Keçiören semtinde, Konya’nın bazı mahallerinde var. Yani her yerde bir gayrimüslim mahallesi olmuş, ses çıkartmamışız. Şimdi onların içinden şu anda o oturdukları yerlere sahip olma hevesine düşmüş insanlar var. Onun için kökeni gayrimüslim; saklanmak, kendisini kamufle etmek için, nüfus kağıdında bizim anlayamayacağımız isim almış. Ama bizim örfümüze, âdetimize tâbi değil, sünnet olmamış, demek ki gayrimüslim kökenli; çarpışıyor.

Niçin çarpışıyor?

Kendisinin hevesini yerine getirmek için çarpışıyor. Bunu anlamamız lazım.

Ve bu topraklarda bir şeyi daha ikaz etmemiz, hatırlatmamız lazım ki ben her yerde zamanı, yeri geldikçe söylüyorum:

Kürt kardeşlerimizden benim çok sevdiğim, çok hürmet ettiğim, çok yakın arkadaşlarım, kardeşlerim var. Kürt kardeşlerimizin bu şeylere kapılmaması lazım. Çünkü bu topraklarda Kürtler'e bir devlet vermek için bu karışıklıkları çıkartmıyorlar. Kürtler'e de razı olmazlar. Yani Türkler'in bu topraklara sahip olmasına razı olmayan bu insanlar Kürtler'in oralara sahip olmasına hiç razı olmazlar. Onun arkasında, Kürt'ün de arkasında kim var, ona bakmak lazım.

İsrail mi almak istiyor? Ermenistan mı almak istiyor? Rusya mı oraya inmek istiyor? Almanya mı orada bir şey elde etmek istiyor? Amerika mı?

Onu anlamaya çalışmak lazım.

Bugün "Suriye" diyoruz. Suriye, teröristleri barındıran ülkelerden biridir.

"Suriye bir İslâm ülkesi olarak teröristi nasıl barındırır?" diye hayret eden insanlar olabilir.

Ama ben Suriye’de seyahat etmiş ve sosyal yapısını bilen bir insan olarak şunu hatırlatırım ki;

d. Suriye'deki Ermeni Hakimiyeti

Suriye’de Ermeniler, Suryaniler hakimdir. Yani oranın yönetimi müslümanların elinde değildir. Müslümanlar hapistedir, mağdurdur. Orası gizli bir şekilde istilaya uğramıştır, ele geçirilmiştir. Onun için Ermeni orada teröristi tutup, bu tarafı destekleyip lojistik, insan desteği sağlıyor, oralarda bu şeyleri yapabiliyor.

Kuzey Irak da öyledir. İran’da da çok Ermeni vardır. Azerbaycan’da da vardır. İşte mücadelelerini görüyorsunuz.

Hâsılı, biz bu şeyleri çok iyi bilmek zorundayız. Yani bu terör bir savaştır. Yavaş yavaş sıcak savaşa bir ısınmadır. Görüyorsunuz gittikçe dozajı artıyor. Ve sonunda Türkiye’yi ekonomik yönden de zayıflattıktan sonra, iyice “Artık bu arslan bir daha kükreyemez, pençe savuramaz.” dedikleri zaman, hareket etmek için bir zayıflatma çalışmasıdır. Katiyen bir iç problem değildir. Çünkü biz Türkiye’de hiçbir zaman Türk ve Kürt ay-

rımı, Çerkez-Abaza ayrımı yapmamışızdır. Okula gelen herkes okumuştur. Devlet memurluğuna müracaat eden herkes bir yerde memur olmuştur. Kimisi bakan olmuştur, kimisi daha yüksek mevkilere çıkmıştır. Hiçbir şey dememiştir, yadırgamamıştır. Komşumuz Elazıglıdır, falanca Vanlıdır, ötekisi Diyarbakırlıdır. İyi insansa severiz, ziyaret ederiz. Muhabbet içinde yaşıyoruz. “İstanbul’a niye geldin?” demeyiz. “İzmir’de niye yerleştin?” demeyiz. “Anadolu’nun, Türkiye’nin her yeri Türkiye’nin her vatandaşına açıktır.” diyoruz.

Böyle bir rahatlık varken; tahsil, kazanç, istediği yere yerleşme imkânı var, niye gürültü patırtı çıkarsın bir insan?

Mutlaka arkasında yabancı tahrikler var da sunî olarak bu gürültüler ondan çıkartılıyor; çok net.

Muhterem hocam, Türk askerlerinin Bosna’ya gitmesi konusundaki düşünceleriniz nelerdir?

Onlara moral vereceğini gazeteler yazıyor. Yani Türk’ü seviyorlar ve kendilerini Türklerle kardeş hissediyorlar. Ve kardeşler,

işin doğrusu da o. Hakikaten kan bakımından, ırk bakımından da Boşnak dediğimiz insanların Türklerle ilgisi vardır; tarih, inanç beraberliği vardır. Şu anda mağdur oldukları esnada da onlara en candan yardım edenler yine bizler ve diğer müslüman ülkelerdir.

Bizim oraya gitmemiz sembolik de olsa onlara çok moral veriyor. Bizim arkadaşlarımızdan gidenler var. Türk askeri resmen gitmeden önce oraya giden bizim kardeşlerimiz var. Orada şehit olan kardeşlerimiz var. Gazeteler isimlerini, resimlerini yazdı. Siz belki dergilerde yazmışsınızdır. Oraya giden kardeşlerle ben konuştum da, onlar diyorlarmış ki;

“Sizin bizim yanımızda olmanız kâfi. Bize moral veriyorsunuz. Siz bizim kadar buraları bilmezsiniz. Sırpça bilmezsiniz. Bölgeyi tanımazsınız. Burada aktif bir savaş yapamazsınız. Ama sizin bizim yanımızda olmanız bize moral veriyor, çok memnun oluyoruz.”

Tabii Türk askeri orada birileriyle savaşmak göreviyle gitmedi. Birleşmiş Milletler’in statüsü içinde orada asayışı temin etmek, Birleşmiş Milletler’in şeyini uygulamak için

gitti. Ama Türk olması dolayısıyla moral veriyor.

Bir de Őu var: Rus askeri gittiği zaman, Fransız gittiği zaman, başkası gittiği zaman bîtaraf ve adaletli hareket etmiyor. Müslümana düşman gözüyle bakıyor; Sırp'ı dost olarak görüyor, Sırp'ın yaptığı haksızlığa sinsi sinsi gülerek müsaade ediyor. Tabii Türk askeri böyle bir Şey yapmayacak. Onun için Sırp'lar istemiyorlar. Boşnaklar için Türk askerinin orada olması... Hiç olmazsa adaletli hareket eder. Yani Türk askeri gidip Boşnaklar'ın yanında Sırp'larla çarpışmayacak tabii; görevi, oraya gidiş sebebi o değil. Ama hiç olmazsa bulunduğu kritik noktalarda haksızlık yapmayacak. Bu güzel bir Őeydir. Uygun görüyoruz. Allah hayırlı hizmetler nasip etsin. Oradaki mazlum kardeşlerimizi zulümden kurtarsın. Haksızlıkların telafisi mümkün olsun.

Hocam, buradan son olarak değerli izleyicilerimize iletmek istediğiniz mesajınız varmı?

Ben Kızılcahamam'ı eskiden beri severim. Hem tabiatı güzeldir hem de halkıyla

zaten dostluğumuz eskidir. Kızılcahamam'ın ahâlisi temizdir. Temiz" derken neyi kastediyoruz? Dindardır. Biz de dindarız. Mukadde-satçıdır, milliyetçidir, dürüst insanlardır. Onun için Kızılcahamam'ı severim. Benimse-diğim bir yerdir. Tanıdık, eski dostlar vardır. Gelip gitmemiz çok olmuştur. Biz Ankara'da ayda bir vaaz verirdik, ayda bir bizim vaazı-mıza Kızılcahamam'dan minibüsle gelirlerdi; öğretmenler, İmam-Hatip müdürleri, seçkin kardeşlerimiz gelirlerdi. Onun için Kızılcaha-mam'ı seviyoruz. Kızılcahamamlıları da sa-mimi olarak seviyoruz. Hani bazı yerler koz-mopolit oluyor, insan gittiği zaman rahatsız oluyor. Diyelim Ege'nin filanca x, y veya a, b, c kasabası; gidiyorsun, herkes şortla geziyor. Ben müslüman olarak yadırgıyorum. Herkes içki içiyor. Ben Allah'tan korkan bir insan olarak içkiye şey yapamam. Sanki o diyar müslüman diyarı değilmiş, Fransa'nın, İtal-ya'nın Akdeniz kenarındaki bir kasabasıymış gibi olunca üzülmüyoruz, öyle bir yeri benim-seyemiyoruz. Ama Kızılcahamam öyle değil. Kızılcahamam bizim kasabamızdır.

Kardeşlerimize sıhhatler, afiyetler dile-riz. Dünyada ve âhirette mutluluklar dileriz.

İslâm'a iyi hizmet etmek hususundaki gayretlerinin, sa'ylerinin meşkur olmasını, Allah tarafından taltif edilmesini, hizmetlerinin çoğalmasını dileriz. Bu da bir hizmettir. Televizyon hizmeti her beldede yok ama Kızılcahamamlı kardeşlerimiz bu hizmeti beldelelerine getirmişler. Bu da bir hizmettir. Kültürel ve dinî hizmetlerini daha etkili tarzda yapmalarını dileriz. Günleri gönüllerince olsun. Allah dünya ve âhiretlerini bahtiyar, mutlu ve mesut eylesin.

Biz de bu güzel sohbet için çok teşekkür ediyoruz hocam, Allah razı olsun.

Ben teşekkür ederim. Allah sizden de razı olsun.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

29 Muharrem 1415 / 07.07.1994

Kızılcahamam KBRT Televizyonu/ Ankara

[Bütün DİĞER ÇEŞİTLİ KONUŞMALAR'A PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

